

Sygn. akt IV KK 408/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSA del. do SN Stanisław Stankiewicz

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga
w sprawie **E. G.**

skazanego z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 15 kwietnia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w B.

z dnia 11 kwietnia 2011 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

E. G. został oskarżony o to, że:

w nieustalonym czasie do lipca 2010 r. w C. znęcał się nad koniem, poprzez utrzymywanie zwierzęcia w niewłaściwych warunkach bytowania w stanie rażącego niechlujstwa, poprzez utrzymywanie zwierzęcia uniemożliwiającego zachowanie

naturalnej pozycji, bez zapewnienia niezbędnego ruchu, nieregularne karmienie i pojenie, ponadto karmienie przeterminowaną żywnością,

tj. o czyn z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem nakazowym z dnia 11 kwietnia 2011 r., oskarżonego E. G. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, uznając że wyczerpał znamiona występku z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt i za to na mocy art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt przy zastosowaniu art. 34 § 1 i 2 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 5 (pięciu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym, a ponadto zwolnił oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów procesu, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron, a jego prawomocność stwierdzono na dzień 18 sierpnia 2011 roku.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 kwietnia 2011 r., wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając wymieniony wyrok w całości na korzyść skazanego E. G. zarzucił stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. naruszenie przepisu prawa procesowego – art. 501 pkt 3 w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 81 § 1 k.p.k. polegające na tym, iż pomimo wątpliwości co do poczytalności oskarżonego i braku obrońcy z wyboru nie wyznaczono mu obrońcy z urzędu, w efekcie czego oskarżony nie miał obrońcy w postępowaniu sądowym, które wbrew dyspozycji art. 501 pkt 3 k.p.k. zakończono wydaniem wyroku nakazowego.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna i zawarty w niej postulat uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania zasługuje na uwzględnienie.

Za trafny należy uznać pogląd Prokuratora Generalnego, że w sprawie doszło do obrazy przepisu art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 501 pkt 3 k.p.k., a w

efekcie do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Z akt sprawy wynika, że E. G. w dzieciństwie przebył chorobę Heinego-Medina, o czym informował już podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego (*k. 57v*). Informacja ta nie została zweryfikowana ani przez Prokuraturę Rejonową w B., ani też – już po wniesieniu aktu oskarżenia – przez Sąd Rejonowy w B. Niezależnie od tego E. G. na skutek wypadku w dniu 28 marca 2011 roku doznał wielu urazów, w tym między innymi złamania kości czołowej, stłuczenia płatów czołowych, krwiaka podwardówkowego czołowego lewostronnego, w związku z czym był hospitalizowany w okresie od 28 marca do 2 maja 2011 roku. W trakcie hospitalizacji stwierdzono u E. G. głęboki zespół psychoorganiczny, w związku z czym był on dwukrotnie konsultowany psychiatrycznie (*k. 96–101*).

Nie dysponując tego rodzaju informacjami w przedmiocie stanu zdrowia E. G. zarządzeniem z dnia 7 kwietnia 2014 roku sprawa została skierowana na posiedzenie w przedmiocie wydania wyroku nakazowego, który wydany został w dniu 11 kwietnia 2011 roku. W toku całego postępowania E. G. nie został poddany badaniu przez biegłych psychiatrów, nie miał obrońcy z wyboru, nie ustanowiono mu także obrońcy z urzędu. Jak natomiast słusznie podnosi w kasacji Prokurator Generalny analiza dokumentacji lekarskiej skazanego prowadzi do wniosku, że co najmniej od 28 marca 2011 r. E. G. ujawniał cechy uzasadniające wątpliwość co do zdolności do udziału w sprawie i realizacji samodzielnej obrony. Nie można jednocześnie wykluczyć, że wobec E. G. zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 31 k.k., rodzące stan niepewności co do możliwości udziału oskarżonego w postępowaniu.

Z powyższego wynika, że w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., skoro nie wyznaczono oskarżonemu obrońcy z urzędu, nie zbadano E. G. w kierunku ustalenia jego poczytalności i zdolności do udziału w postępowaniu, a w efekcie rozpoznano sprawę w trybie nakazowym wbrew przepisowi art. 501 pkt 3 k.p.k. Jednocześnie, jak trafnie wskazuje Prokurator Generalny we wniesionej kasacji, okoliczność, że na etapie wyrokowania Sąd Rejonowy nie dysponował powyższymi informacjami o stanie zdrowia E. G. nie ma znaczenia dla stwierdzenia wad zaskarżonego wyroku.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano bowiem, że „przepis art. 79 § 1 k.p.k. nie uzależnia obowiązkowej obrony od stanu wiedzy sądu o okolicznościach wymienionych w tym przepisie. Zaistnienie którejś z nich rodzi konieczność reprezentowania oskarżonego przez obrońcę i jego udziału w rozprawie, chociażby przed sądem okoliczność ta się nie ujawniła, z przyczyn również od niego niezależnych” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., V KK 219/13, LEX nr 1415516).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.